

Európska
komisia

CASP2022

Koordinované činnosti týkajúce
sa bezpečnosti výrobkov

Chemikálie v
hračkách

Záverečná
správa

Obsah

Obsah	2
Zoznam skratiek	2
Zhrnutie	3
Časť 1	
1. Prehľad činnosti	4
1.1. Zúčastnené MSA	4
1.2. Škála výrobkov a kritériá testovania	4
1.2.1. Škála výrobkov	4
1.2.2. Kritériá testovania	4
2. Odber vzoriek a testovanie	5
2.1. Rozloženie odberu vzoriek a kanály	5
2.2. Postup testovania	5
3. Výsledky testov	6
3.1. Prehľad výsledkov testov a hlavné zistenia	6
3.2. Výsledky podľa typu materiálu	6
3.3. Výsledky podľa chemickej látky	7
3.4. Výsledky podľa vekovej kategórie	7
3.5. Závery o výsledkoch testov	8
4. Hodnotenia rizík a opatrenia	9
4.1. Hodnotenie rizík	9
4.2. Nápravné opatrenia	9
5. Závery a odporúčania	10
5.1. Závery	10
5.2. Odporúčania pre zainteresované strany	10
Časť 2	
1. Čo je CASP?	12
Úlohy a oblasti zodpovednosti	
2. Pracovný plán činností zameraných na určitý výrobok	13
3. Činnosti zamerané na určitý výrobok Nástroje a postupy	14

Zoznam skratiek

SKRATKA	OPIS
BPA	Bisfenol A
CASP	Koordinované činnosti týkajúce sa bezpečnosti výrobkov
EHP	Európsky hospodársky priestor
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
GR JUST	Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre spravodlivosť a spotrebiteľov
MSA	Orgán dohľadu nad trhom
PAH	Polycyklické aromatické uhľovodíky
PSA	Činnosť zameraná na určitý výrobok
RAG	Usmernenia na hodnotenie rizík
REACH	Nariadenie (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií
TSD	Smernica 2009/48/ES o bezpečnosti hračiek
Usmernenia RAPEX	Rozhodnutie (EÚ) 2019/417

Zhrnutie

Ciele činnosti

Projekty koordinovaných činností týkajúcich sa bezpečnosti výrobkov (CASP) umožňujú všetkým orgánom dohľadu nad trhom (MSA) z krajín Európskej únie (EÚ) a Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) spoločne zabezpečiť, aby sa nebezpečné výrobky rýchlo odstránili z jednotného trhu. Táto činnosť bola zameraná na identifikáciu nebezpečných množstiev určitých chemických látok v hračkách. Vzorky výrobkov sa odoberali z internetových aj kamenných obchodov a testovali sa podľa spoločne dohodnutých kritérií v európskom laboratóriu, ktoré vybrali zúčastnené orgány MSA.

Škála výrobkov

Činnosť bola zameraná na **hračky z mäkkého a tvrdého plastu** určené pre deti **staršie ako 36 mesiacov a mladšie ako 36 mesiacov**.

Kritériá testovania

Testovanie bolo zamerané na zisťovanie prítomnosti nepovolených nebezpečných chemických látok, ktoré predstavujú riziko pre ľudské zdravie. Konkrétne sa testovací plán zameriaval na zisťovanie:

- ftalátov, polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAH) a kadmia podľa prílohy XVII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH),
- migrácie 17 kovov, ktorých použitie je obmedzené smernicou o bezpečnosti hračiek (TSD), s výnimkou chrómu (VI) a organického cínu,
- formaldehydu, bisfenolu A (BPA), fenolu a látky spomaľujúce horenie v súvislosti s dodatkom C k prílohe II k smernici TSD.

Výsledky

- Z 94 testovaných hračiek 8 nespĺňalo aspoň jednu z kontrolovaných požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia. Nebezpečné nepovolené chemické látky (ftaláty a BPA) boli zistené výlučne v hračkách úplne alebo čiastočne vyrobených z mäkkého plastu.
- Celkovo nespĺňalo požiadavky 14 % hračiek určených pre deti staršie ako 36 mesiacov a oproti tomu 4 % hračiek určených pre deti mladšie ako 36 mesiacov.
- Z preskúmaní varovaní, označení a pokynov, ktoré vykonali MSA, vyplynulo, že 33 zo 94 vzoriek nespĺňa požiadavky.

Kľúčové odporúčania

Pre spotrebiteľov

- Nakupujte hračky len z dôveryhodných maloobchodných spôsobov predaja.
- Skontrolujte, či sú hračky označené značkou CE.
- Sledujte menšie deti (mladšie ako 36 mesiacov), keď sa hrajú s hračkami starších súrodencov, ktoré by mohli vložiť do úst.
- Dávajte pozor, aby ste nekupovali nekvalitné hračky z mäkkého plastu, môžu predstavovať vyššie chemické riziko.

Pre hospodárske subjekty

- Uvedomte si svoje povinnosti vyplývajúce z platných právnych predpisov.
- Venujte osobitnú pozornosť hračkám z mäkkého plastu.
- Poznajte svojho dodávateľa. Starostlivo zvažte, s kým sa rozhodnete spolupracovať.

Pre verejné orgány

- Zamerajte úsilie v oblasti dohľadu nad trhom na hračky z mäkkého plastu: hračky z mäkkého plastu, ako je mäkký polyvinylchlorid (PVC), môžu obsahovať najviac problematických chemických látok.
- Zameriavajte sa na chemikálie v hračkách. Chemické riziká sú jedným z najvýznamnejších rizík zaznamenaných v systéme Safety Gate.

Záver

Testovacia kampaň odhalila ftaláty a BPA v ôsmich testovaných vzorkách. Hoci len 9 % testovaných vzoriek nevyhovelo požiadavkám, chemické riziká spojené s prítomnosťou ftalátov a BPA v množstvách nad limitnými hodnotami sú závažné.

Nebezpečné chemické látky sa našli výlučne v hračkách z mäkkého plastu, čo poukazuje na skutočnosť, že mäkké plasty sú naďalej jedným z najrizikovejších materiálov.

MSA vydali dve oznámenia v systéme Safety Gate na základe výsledku tejto PSA (tri oznámenia sú v štádiu riešenia) a požiadali hospodárske subjekty, aby stiahli výrobky z trhu alebo ich stiahli od koncových používateľov, ak sa zistia nebezpečné chemikálie presahujúce limitné hodnoty.

1. Prehľad činnosti

1.1. Zúčastnené MSA

Na činnosti zameranej na konkrétny výrobok (PSA) týkajúcej sa chemikálií v hračkách sa zúčastnilo deväť MSA z deviatich členských štátov EÚ.

Tabuľka 1 – Zoznam zúčastnených MSA

KRAJINA	MSA
Estónsko	Úrad pre ochranu spotrebiteľa a technickú reguláciu
Francúzsko	Generálne riaditeľstvo pre politiku hospodárskej súťaže, spotrebiteľské záležitosti a kontrolu podvodov
Írsko	Komisia pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa
Malta	Maltský úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa
Poľsko	Úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa
Rakúsko	Spolkové ministerstvo sociálnych vecí, zdravotníctva, starostlivosti a ochrany spotrebiteľa
Slovenská republika	Slovenská obchodná inšpekcia
Slovinsko	Zdravotnícky inšpektorát
Švédsko	Švédska chemická agentúra

1.2. Škála výrobkov a kritériá testovania

1.2.1. Škála výrobkov

MSA sa dohodli obmedziť škálu výrobku na hračky z mäkkého a tvrdého plastu určené pre deti všetkých vekových kategórií (staršie ako 36 mesiacov a mladšie ako 36 mesiacov).

1.2.2. Kritériá testovania

Na základe diskusií s MSA a technickým odborníkom sa dohodlo, že sa otestuje 37 rôznych nebezpečných chemikálií, ktoré sa často nachádzajú v hračkách:

- štyri ftaláty zakázané vo všetkých polymérnych materiáloch na hračky z dôvodu vážneho rizika (bez ohľadu na vek alebo schopnosť úst) – položka 51¹, príloha XVII k nariadeniu REACH;
- tri ftaláty zakázané v polymérových materiáloch na hračky, ktoré si deti môžu vložiť do úst – položka 52 prílohy XVII k nariadeniu REACH;
- osem PAH v mäkkých/tmavých elastoméroch/gumových materiáloch, ktoré môžu byť v kontakte s ústnou dutinou alebo pri ktorých dochádza k dlhodobému alebo krátkodobému opakovanému kontaktu s pokožkou za primerane predvídateľných podmienok – položka 50, príloha XVII k nariadeniu REACH;
- kadmium – položka 23, príloha XVII k nariadeniu REACH;

- všetkých 17 kovov s migračnými limitmi obmedzenými v TSD²;
- formaldehyd, BPA, látky spomaľujúce horenie (TCEP, TCPP, TDCP)³ a fenol, ktoré sú obmedzené dodatkom C k prílohe II k smernici o bezpečnosti technických predpisov.

Obsah takýchto chemických látok je obmedzený buď ich hmotnosťou, alebo limitmi migrácie z hračky, keď ju dieťa žuje alebo cucá. Tieto obmedzenia boli časom stanovené na úrovni EÚ a vychádzajú z vedeckých údajov o bezpečnosti a najnovších poznatkov.

Toxicita týchto nebezpečných chemikálií je rôzna. Často sa nachádzajú vo výrobkoch hračiek buď ako výsledok spracovania, alebo preto, že boli zámerne pridané, aby plnili určitú funkciu, napríklad zlepšovali pružnosť hračky alebo pôsobili ako spomaľovač horenia alebo konzervačná látka.

Okrem laboratórnych testov MSA vykonali kontroly varovaní, označení a pokynov vo svojich národných jazykoch. Technický odborník pripravil kontrolný zoznam s hlavnými požiadavkami, aby poskytol MSA ďalšie usmernenia.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1907&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0048&from=EN>

³ CPP = tris(2-chlór-1-metyletyl)fosfát; TDCP = tris(2-chlór-1-(chlórmetyl)etyl)fosfát; a TCEP = tris(2-chlóretyl)fosfát

2. Odber vzoriek a testovanie

2.1. Rozloženie odberu vzoriek a kanály

Odber vzoriek sa uskutočnil na základe predbežného výberu každého z MSA v súlade so špecifikami každého trhu. Zúčastnené MSA odobrali spolu 95 vzoriek. Jedna vzorka (potápačský krúžok) však bola nakoniec vyhodnotená ako výrobok, ktorý nie je hračka, vzhľadom na to, že jej hlavným účelom je vzdelávací účel (naučiť sa potápať)⁴.

Väčšina vybraných hračiek bola vyrobená z mäkkého alebo tvrdého plastu. Štyri vzorky obsahovali komponenty z mäkkých aj tvrdých plastov. Výber vzoriek sa uskutočnil online aj v kamenných predajniach.

Tabuľka 2 – Počet vzoriek odobratých zúčastnenými MSA

KRAJINA	MSA	CELKOVÝ POČET VZORIEK
Estónsko	Úrad pre ochranu spotrebiteľa a technickú reguláciu	10
Francúzsko	Generálne riaditeľstvo pre politiku hospodárskej súťaže, spotrebiteľské záležitosti a kontrolu podvodov	14
Írsko	Komisia pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa	10
Malta	Maltský úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa	11
Poľsko	Úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa	10
Rakúsko	Spolkové ministerstvo sociálnych vecí, zdravotníctva, starostlivosti a ochrany spotrebiteľa	10
Slovenská republika	Slovenská obchodná inšpekcia	10
Slovinsko	Zdravotnícky inšpektorát	10
Švédsko	Švédska chemická agentúra	9
SPOLU		94

Tabuľka 3 – Typ odobratých vzoriek a spôsoby odberu vzoriek

MATERIÁL			VEKOVÁ KATEGÓRIA		SPÔSOB ODBERU VZORIEK	
Mäkký plast	Tvrdý plast	Zmiešané	Vek menej ako 36 mesiacov	Vek viac ako 36 mesiacov	Online	Kamenný obchod
44	46	4	50	44	19	75

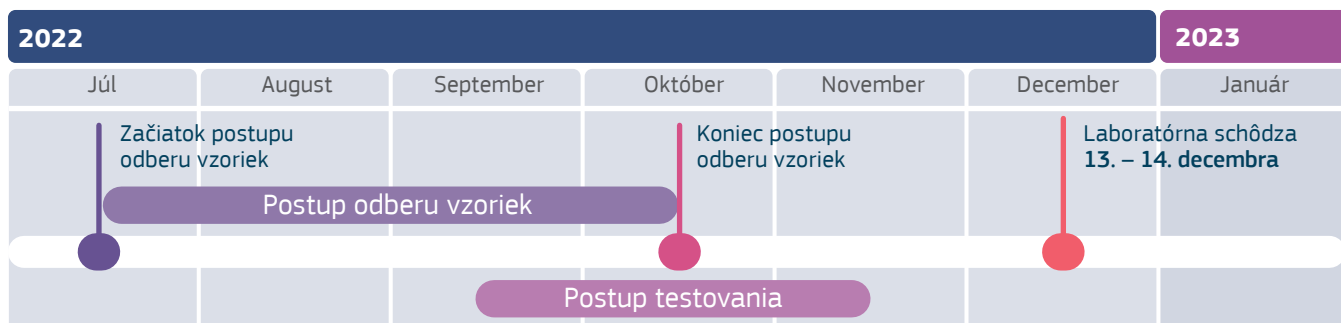
2.2. Postup testovania

Testovacie laboratórium pre túto činnosť bolo vybrané prostredníctvom výberového konania, ktoré sa začalo v máji 2022. Špecifikácie výberového konania boli zaslané 107 laboratóriám v EÚ/ EHP, ktoré boli identifikované v rámci stratégie projektového tímu týkajúcej sa zapojenia laboratórií. Každé laboratórium bolo požiadané, aby predložilo ponuku obsahujúcu prvky uvedené v špecifikáciách výberového konania, ako sú podrobné informácie o cenách a podporné dokumenty poskytujúce dôkazy o certifikácii, príslušné skúsenosti odborníkov a vzory správ o skúškach. V stanovenom časovom rámci predložilo ponuku celkom 14 laboratórií. Na základe úplnosti a konkurencieschopnosti ponuky bolo predbežne vybraných päť laboratórií, ktoré boli pozvané na pohovor, aby ďalej diskutovali

o svojej ponuke. Počas priebežnej schôdzy boli MSA predložené porovnávacie analýzy technickej kvality a finančných aspektov ponúk prijatých od laboratórií. MSA vybrali laboratórium, ktoré získalo najvyšší počet konečných bodov na základe kvality a finančnej konkurencieschopnosti svojej ponuky.

Po výbere laboratória dostali MSA dva mesiace na to, aby zozbierali vzorky a poslali ich do laboratória. Proces odberu vzoriek sa rozšíril, aby MSA mohli odobrať vzorky ďalších výrobkov. Postup testovania nemal žiadne oneskorenie a bol ukončený 19. novembra 2022. Laboratórna schôdza sa uskutočnila 13. a 14. decembra 2022.

Obrazok 1 – Časová os postupu odberu vzoriek a testovania

⁴ Tento výrobok sa považoval za výrobok mimo rozsahu pôsobnosti a výsledky testovania nie sú zahrnuté v číselných údajoch tejto správy.

3. Výsledky testov

3.1. Prehľad výsledkov testov a hlavné zistenia

Celkovo osem z 94 testovaných vzoriek nespĺňalo aspoň jednu z požiadaviek uvedených v testovacom pláne.

Väčšina vzoriek (80 %) pochádzala z kamenných obchodov. Vo výsledkoch testov sa nezistili žiadne zásadné rozdiely v závislosti od maloobchodného spôsobu predaja: 10 % vzoriek odobratých online a 8 % vzoriek odobratých z kamenných obchodov nespĺňalo požiadavky testovacieho plánu.

MSA vykonali kontroly varovaní, označení a pokynov vo svojich národných jazykoch. Celkovo 33 z 94 vzoriek nespĺnilo požiadavky. Najčastejšie zistené prípady nesúladu boli chýbajúce značky CE alebo značky CE nesprávnej veľkosti a tvaru, chýbajúce informácie týkajúce sa jednotného kontaktného miesta a nesprávne varovania týkajúce sa veku.

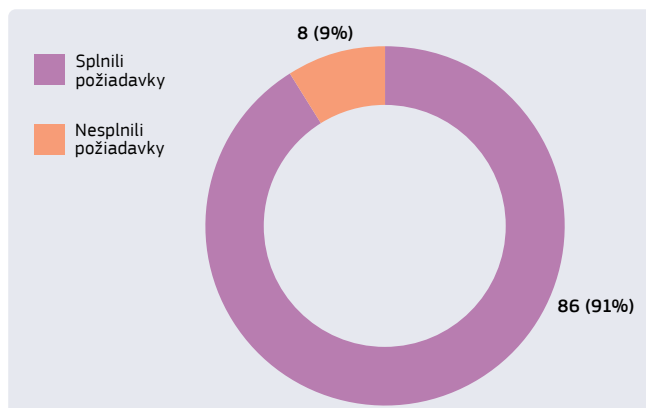
Ak vezmeme do úvahy chemické testy vykonané laboratóriom, ako aj kontroly varovaní, označení a pokynov vykonané MSA, celkovo 35 vzoriek nespĺnilo aspoň jednu z požiadaviek.

3.2. Výsledky podľa typu materiálu

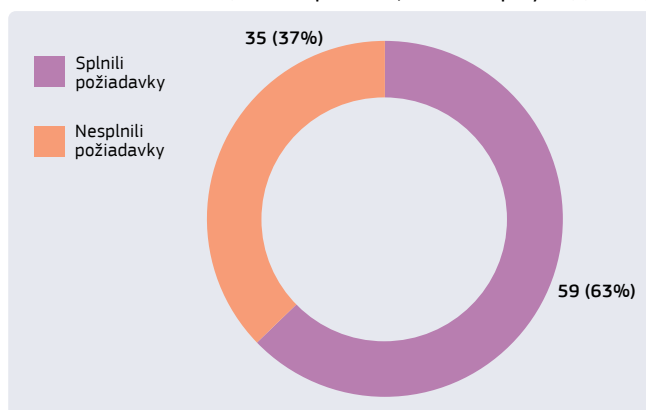
Zúčastnené MSA zozbierali 46 hračiek z tvrdého plastu, 44 hračiek z mäkkého plastu a štyri hračky obsahovali komponenty z mäkkého aj tvrdého plastu. Zatiaľ čo všetky hračky z tvrdého plastu chemickým testom vyhoveli, limitné hodnoty ftalátov alebo BPA boli prekročené v ôsmich vzorkách vyrobených úplne z mäkkého plastu alebo z oboch materiálov (pozri Obrázok 4).

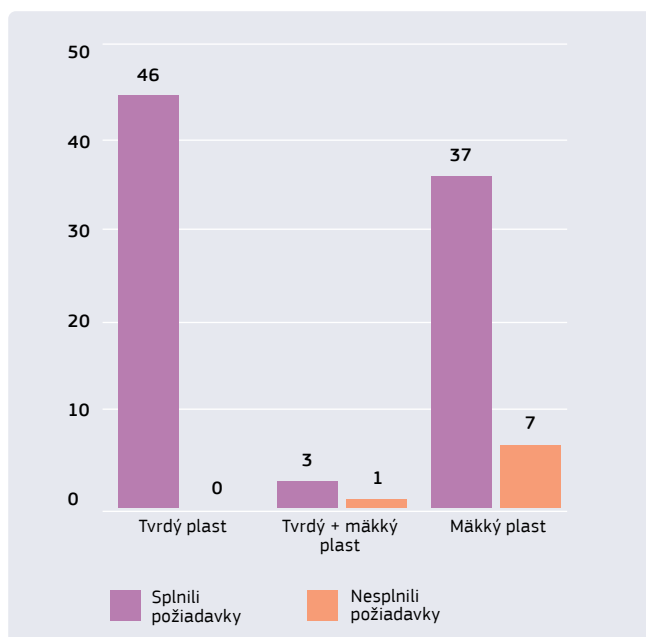
Obrázok 2 – Celkové výsledky testov (chemické testovanie) (N = 94)

Obrázok 3 – Celkové výsledky testovania (vrátane upozornení, označení a pokynov) (N = 94)

Obrázok 4 – Výsledky testov podľa typu materiálu (N = 94)

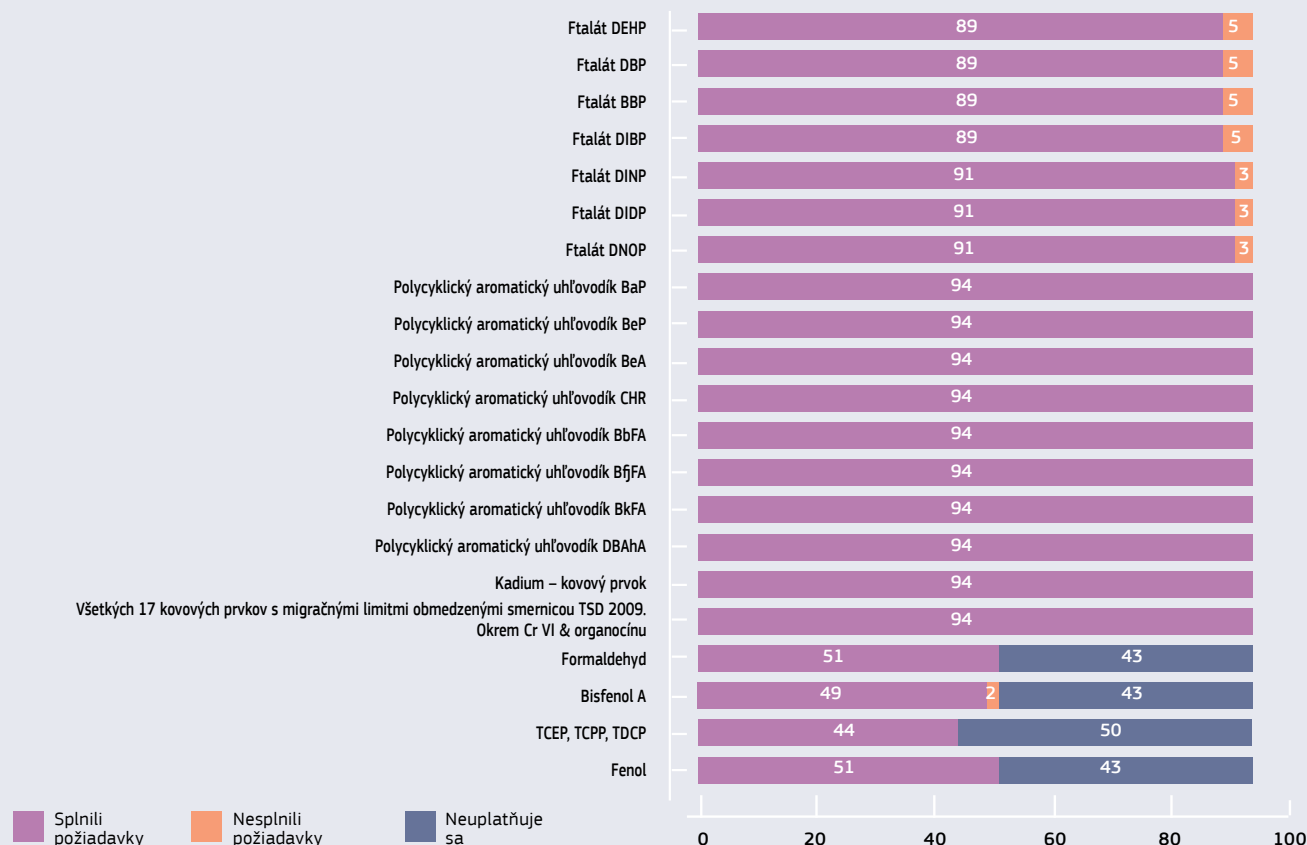

3.3. Výsledky podľa chemickej látky

V ôsmich vzorkách, v ktorých neboli dodržané zákonné limitné hodnoty, boli zistené prekročené hodnoty BPA a siedmich rôznych druhov ftalátov (pozri obrázok 5).

Ftaláty, ktoré prekročovali limitné hodnoty, boli zistené najmä na tvárach a nohách bábik z ružového mäkkého plastu, zatiaľ čo BPA, ktorý prekročoval limitné hodnoty, bol zistený v dvoch hračkách do kúpeľa vo forme kačičiek.

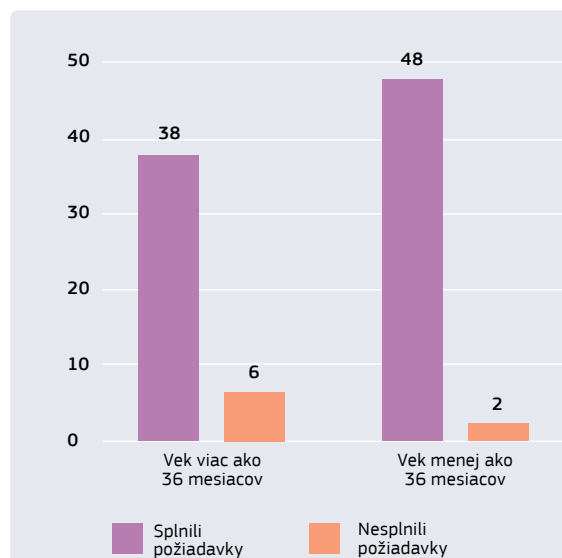
Obrázok 5 – Výsledky testov podľa chemických látok (N = 94)

3.4. Výsledky podľa vekovej kategórie

Celkovo 44 z 94 testovaných hračiek bolo určených pre deti staršie ako 36 mesiacov a 50 pre deti mladšie ako 36 mesiacov. Hračky pre deti staršie ako 36 mesiacov vykazovali vyššiu mieru zlyhania (14 %) ako hračky pre deti mladšie ako 36 mesiacov (4 %).

Obrázok 6 – Celkové výsledky testu – hračky určené pre deti staršie ako 36 mesiacov a mladšie ako 36 mesiacov (N = 94)

3.5. Závěry o výsledkoch testov

Chemické riziká

Činnosť ukázala, že 91 % hračiek, z ktorých boli odobraté vzorky, spĺňalo chemické požiadavky stanovené v testovacom pláne.

Chemické látky, ktoré prekročili limitné hodnoty, sa našli výlučne v hračkách, ktoré boli buď úplne, alebo čiastočne vyrobené z mäkkého plastu.

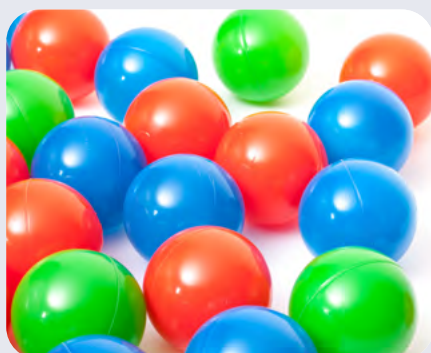
Zakázané ftaláty boli objavené v šiestich rôznych vzorkách.

Toto zistenie nebolo prekvapujúce, keďže ftaláty výrobcovia v mnohých prípadoch používajú zámerné na zvýšenie pružnosti, priehľadnosti a trvanlivosti plastov. Ftaláty testované v rámci tejto činnosti ovplyvňujú reprodukčné funkcie a zasahujú do hormonálneho systému človeka (endokrinné disruptory).

Okrem zistenia ftalátov bola **jedinou ďalšou nepovolenou nebezpečnou chemickou látkou BPA** (zistená v dvoch kačkách do kúpeľa z 51 vzoriek testovaných na prítomnosť tejto látky). Pre zúčastnené MSA to bol prekvapujúci výsledok. BPA je chemická látka, ktorá sa používa na spevnenie plastov a zvýšenie ich odolnosti. Je to endokrinný disruptor, teda látka, ktorá môže poškodiť zdravie zmenou endokrinnéj rovnováhy, najmä v ranom detstve. Je klasifikovaná ako reprotoxín (môže poškodiť plodnosť).

Varovania, označenia a pokyny

Z kontrol varovaní, označení a pokynov v ich štátnom jazyku (jazykoch), ktoré vykonali MSA, vyplynulo, že 35 % z nich nespĺňalo požiadavky. Najčastejšie zistené prípady nesúlady boli chýbajúce značky CE alebo značky CE nesprávnej veľkosti a tvaru, chýbajúce informácie týkajúce sa jednotného kontaktného miesta a nesprávne varovania týkajúce sa veku. Napriek tomu, že varovania, označenia a návody neposkytujú podrobné informácie o chemickom rizikovom profile hračiek, sú pre rodičov/ opatrovateľov základným zdrojom informácií o výrobku a jeho bezpečnom používaní.

4. Hodnotenia rizík a opatrenia

4.1. Hodnotenie rizík

Podľa smernice o bezpečnosti hračiek musia hračky uvádzané na jednotný trh spĺňať základné bezpečnostné požiadavky stanovené v smernici. Hračky konkrétne nesmú ohrozovať bezpečnosť alebo zdravie používateľov alebo tretích strán, ak sa používajú podľa určenia alebo predvídateľným spôsobom. Pri posudzovaní toho, či výrobok predstavuje riziko, by sa mali dodržiavať zásady stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/417, ktorým sa stanovujú usmernenia pre riadenie systému Európskej únie na rýchlu výmenu informácií (usmernenia RAPEX)⁵.

V týchto usmerneniach sa stanovuje metóda hodnotenia rizika, ktorú môžu MSA použiť na posúdenie úrovne rizika, ktoré predstavujú spotrebiteľské výrobky pre zdravie a bezpečnosť používateľov, a na rozhodnutie, či je potrebné oznámenie v systéme Safety Gate. Na webovom sídle systému RAPEX a v aplikácii RAPEX je k dispozícii špeciálny nástroj usmernení na hodnotenie rizík alebo „nástroj RAG“ na vykonávanie hodnotenia rizík (ktorý zohľadňuje zásady uvedené v usmerneniach systému RAPEX).

Pokiaľ ide o výrobky, ktoré podliehajú reštriktívnym opatreniam zo strany MSA na základe prítomnosti chemickej látky uvedenej v zozname zložiek, ktorá podlieha obmedzeniam obsiahnutým v právnych predpisoch EÚ, ale v prípade, že neexistujú vedecké údaje hodnotiace riziko, oznámenia sa musia posudzovať individuálne.

Individuálne hodnotenie rizík však nie je potrebné, ak:

- sa zistí prítomnosť chemickej látky, ktorá je zakázaná alebo je prítomná v koncentrácii presahujúcej limit stanovený európskymi právnymi predpismi (napr. REACH),
- sú tieto limity založené na vedeckom stanovisku, ktoré preukazuje, že prítomnosť tejto chemikálie predstavuje riziko pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov.

4.2. Nápravné opatrenia

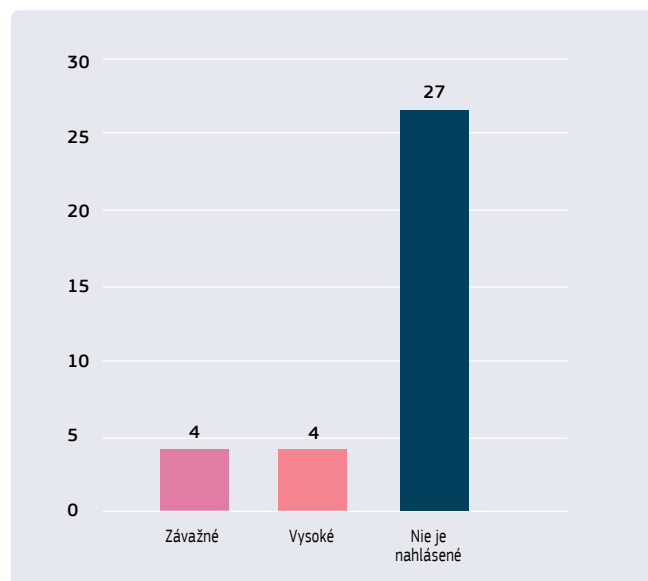
Na základe výsledkov testov a vykonaných kontrol varovaní, označení a pokynov MSA rozhodnú, ktoré nápravné opatrenia sa musia prijať v súvislosti s výrobkami, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi EÚ a/alebo platnými normami. **Obrázok 8** - Opatrenia prijaté pre vzorky, ktoré nespĺňali požiadavky (N = 35), znázorňuje hlavné prijaté opatrenia.

Okrem toho, ak sa zistí závažné riziko, MSA sú zo zákona povinné predložiť oznámenie v systéme Safety Gate (podľa článku 12 ods. 1 smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (2001/95/ES)⁶). V usmerneniach RAPEX sa tiež odporúča predkladať oznámenia o opatreniach prijatých v súvislosti s výrobkami, ktoré predstavujú menej ako závažné riziko.

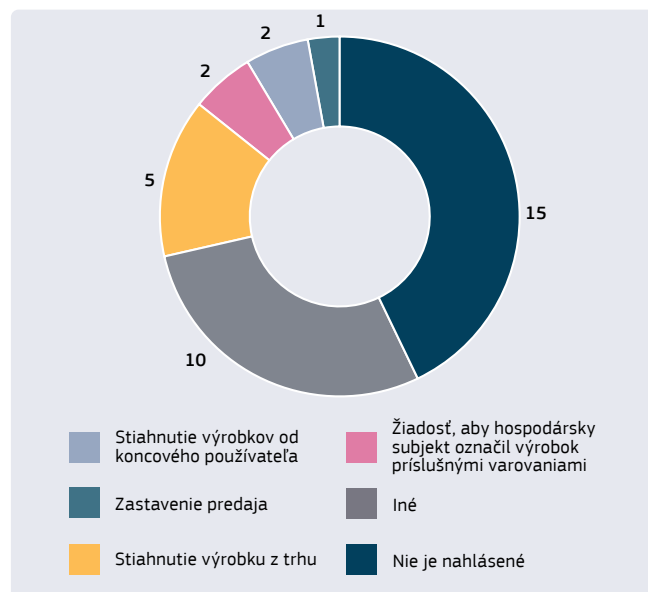
Po opatreniach, ktoré boli spustené v rámci spoločnej testovacej kampane (až do 14. apríla 2023), boli dva výrobky predmetom oznámení v systéme Safety Gate a v prípade troch výrobkov sa na oznámenie čaká.

Štyri z ôsmich vzoriek, ktoré nespĺňali požiadavky na testovanie chemických látok, boli vyhodnotené ako vzorky predstavujúce závažné riziko bez toho, aby MSA vykonali individuálne posúdenie rizika. Zvyšné štyri vzorky individuálne posúdil príslušný MSA, ktorý na základe zohľadnenia nebezpečenstva aj expozície rozhodol, že vzorky predstavujú vysoké riziko⁶.

Obrázok 7 – Prehľad úrovni rizika vzoriek, ktoré nespĺňali požiadavky (N = 35)

Obrázok 8 – Opatrenia prijaté pre vzorky, ktoré nespĺňali požiadavky (N = 35)

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/LSU/?uri=CELEX%3A32019D0417>

⁶ Úroveň rizika vzoriek, ktoré nespĺňali požiadavky kontrol varovaní, označení a pokynov, MSA neuviedli.

⁷ Nariadenie (EÚ) 2023/988 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov bolo uverejnené v Úradnom vestníku 23. mája 2023:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TX/?uri=uriserv%3AOJ.L._2023.135.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A135%3ATOC
Nadobúda účinnosť 12. júna 2023 a uplatňuje sa od 13. decembra 2024.

5. Závěry a odporúčania

5.1. Závěry

Hračky predstavujú kategóriu výrobkov, do ktorej MSA každoročne investujú značné zdroje a úsilie vzhľadom na zraniteľnosť spotrebiteľov, pre ktorých sú tieto výrobky určené. Zameranie činnosti ako Chemikálie v hračkách môže byť mimoriadne široké, preto sa MSA, ktoré sa zúčastňujú na tejto PSA, rozhodli sústrediť na 37 nebezpečných chemických látok, u ktorých je na základe poznatkov a skúseností vyššia pravdepodobnosť, že sa budú nachádzať v hračkách, najmä v tých, ktoré sú vyrobené z plastu.

Testovacia kampaň odhalila ftaláty a BPA v ôsmich testovaných vzorkách vyrobených výlučne alebo čiastočne z mäkkého plastu. Hoci len 9 % testovaných vzoriek nevyhovelo požiadavkám, chemické riziká spojené s prítomnosťou ftalátov a BPA v množstvách prekračujúcich limitné hodnoty sú závažné. Zakázané ftaláty testované v rámci tejto činnosti ovplyvňujú reprodukčné funkcie, zasahujú do hormonálneho systému človeka a môžu tiež spôsobovať astmu. Podobne aj BPA je schopný meniť endokrinnú rovnováhu, najmä v ranom detstve, a je klasifikovaný ako látka s toxickými účinkami na reprodukčnú schopnosť človeka.

Okrem toho z kontrol varovaní, označení a pokynov v ich štátnom jazyku (jazykoch), ktoré vykonali orgány dohľadu nad trhom, vyplynulo, že 35 % z nich nespĺňalo požiadavky. Je to dôležitá súčasť rizikového profilu každého výrobku, pretože poskytuje rodičom/opatrovateľom dôležité informácie o správnom používaní výrobku a jeho vhodnosti pre daný vek.

MSA vydali dve oznámenia v systéme Safety Gate na základe výsledku tejto PSA (tri oznámenia sú v štádiu riešenia) a požiadali hospodárske subjekty, aby stiahli výrobky z trhu alebo ich stiahli od koncových používateľov, ak sa zistia nebezpečné chemikálie presahujúce limitné hodnoty. V prípade vzoriek, ktoré nespĺňali požiadavky kontrol varovaní, označení a pokynov, MSA predovšetkým požiadali hospodárske subjekty, aby výrobky označili príslušnými varovaniami a odstránili nedodržanie predpisov administratívnej povahy.

5.2. Odporúčania pre zainteresované strany

Nasledujúce odporúčania vychádzajú z výsledkov postupu testovania a diskusií medzi orgánmi dohľadu nad trhom počas projektu.

Pre spotrebiteľov

Nakupujte hračky len z dôveryhodných maloobchodných spôsobov predaja – na internete aj mimo neho.

Nehľadajte lacnejšie produkty na iných webových stránkach/ v iných maloobchodných spôsoboch predaja, pretože je vyššia pravdepodobnosť, že si kúpite menej kvalitný výrobok. Dávajte pozor, aby ste **nekupovali nekvalitné hračky z mäkkého plastu**, môžu predstavovať vyššie chemické riziko.

Skontrolujte, či je na hračke uvedené **označenie CE a názov a fyzická adresa právnickej osoby so sídlom v EÚ**. Dbajte na to, aby ste pozorne sledovali **varovania týkajúce sa veku** na hračkách.

Sledujte menšie deti (mladšie ako 36 mesiacov), keď sa hrajú s hračkami starších súrodencov, ktoré by mohli vložiť do úst. Deti mladšie ako 36 mesiacov majú tendenciu vkladať hračky do úst na dlhší čas a sú viac ohrozené nebezpečnými chemickými látkami.

Pre európske a vnútroštátne orgány

Zameriavajte sa na chemikálie v hračkách. Chemické riziká sú jedným z najvýznamnejších rizík zaznamenaných v systéme Safety Gate; MSA sa vyzývajú, aby využívali svoje spravodajské siete a podporné komunikačné siete na zameranie a zachytenie chemicky nebezpečných hračiek. Povolené hodnoty nebezpečných chemikálií v hračkách boli stanovené na základe dostupných vedeckých údajov a sú testované podľa príslušnej „najmodernejšej“ technológie. Nebezpečné chemikálie v hračkách spôsobujú špecifické akútne a chronické zdravotné problémy, ako sú dlhodobé a nezvratné ochorenia, toxické otravy, rakovina a vznik alebo zosilnenie alergií, ktoré spôsobujú napríklad astmu.

Zamerajte sa na hračky z mäkkého plastu. Hračky z mäkkého plastu, ako je mäkké PVC, môžu obsahovať najviac problematických chemikálií a mohlo by byť účinné zamerať dohľad na tieto materiály. Na základe výsledkov tejto činnosti boli najčastejšie zistenými chemickými látkami ftalátové zmäkčovadlá, hoci problémom môžu byť aj iné chemické látky, napríklad BPA, zistené v hračkách z mäkkého alebo polotuhého plastu (napríklad kačičky do vane).

Pre hospodárske subjekty

Uvedomte si svoje povinnosti vyplývajúce z platných právnych predpisov.

- **Všetky hospodárske subjekty** musia pri sprístupňovaní hračiek na trhu EÚ konať zodpovedne a v plnom súlade s právnymi požiadavkami smernice TSD a nariadenia REACH.
- **Výrobcovia** musia posúdiť všetky chemické riziká v súvislosti so svojimi hračkami a pred uvedením svojich hračiek na európsky trh vykonať zdokumentované posúdenie zhody. Toto posúdenie musia uchovávať oni alebo ich splnomocnení európski zástupcovia vo forme technickej dokumentácie a vyhlásenia o zhode.
- **Dovozcovia** hračiek na európsky trh sa musia najprv uistiť, že výrobca pred umiestnením na európsky trh vykonal posúdenie zhody chemickej bezpečnosti svojich hračiek. Okrem toho sa dovozcovia musia uistiť, že predtým, ako začnú uvádzať výrobky na európsky trh, sú k dispozícii posúdenia výrobcu vo forme technickej dokumentácie a vyhlásenia o zhode. Dovozcovia uchovávajú kópiu ES vyhlásenia o zhode počas 10 rokov od prvého uvedenia hračky na trh.
- Konkrétne v prípade **online predaja**, ak výrobca, splnomocnený zástupca alebo dovozca nie je v EÚ, musí informácie uchovávať **zodpovedná osoba** alebo poskytovateľ služieb plnenia, podľa vhodnosti.

Venujte osobitnú pozornosť hračkám z mäkkého plastu.

Pri posudzovaní rizík plastových hračiek si uvedomte, že mäkké plasty, najmä plasty z PVC, môžu obsahovať zakázané látky, ako sú ftaláty. Okrem toho sa v hračkách z mäkkého alebo polotuhého plastu (napríklad v kačkách do vane) môže vyskytovať BPA.

Varovania, označenia a pokyny

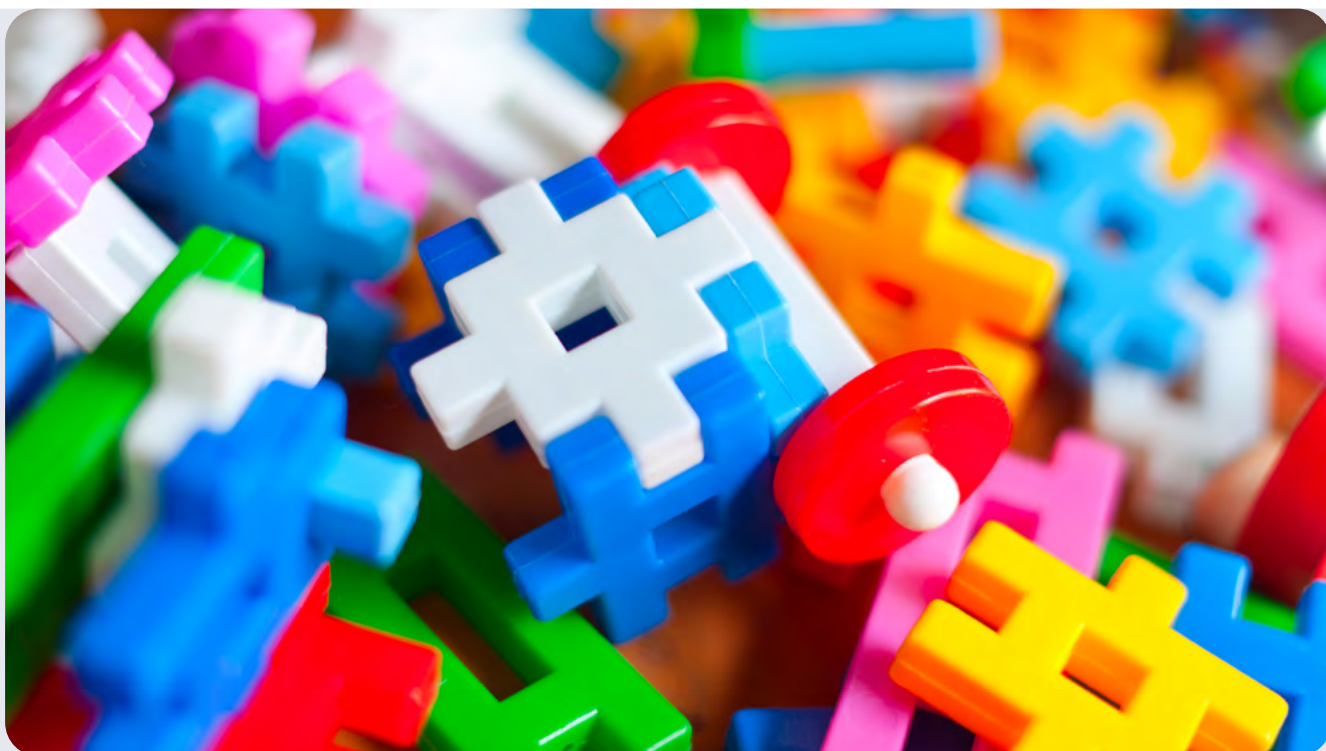
- Označenia a etikety na hračke musia byť v národnom jazyku (jazykoch) členského štátu, v ktorom je výrobok dostupný. Všetka dokumentácia o posudzovaní zhody vo forme vyhlásení o zhode a súvisiacej technickej dokumentácie musí byť k dispozícii aj v jazyku, ktorému príslušný orgán ľahko rozumie (podľa rozhodnutia príslušného členského štátu).
- Pred uvedením na trh musia byť všetky hračky označené značkou CE.
- Na všetkých hračkách musí byť uvedený správny názov a poštová adresa európskeho výrobcu a/alebo dovozcu a príslušné informácie o výsledovateľnosti, ktoré pomôžu pri stiahnutí nebezpečných hračiek z trhu (webové sídlo ako adresa kontaktného miesta nepostačuje). Uvedomte si, že ak je na obale hračky uvedená len adresa distribútora, nesie plnú zodpovednosť za posúdenie zhody hračky distribútor.

Poznajte svojho dodávateľa. Starostlivo zväzte, s kým sa rozhodnete spolupracovať. Potvrďte a overte totožnosť dodávateľov, s ktorými jednáte.

Prijmite opatrenia, ak sa zistí, že hračka nie je v súlade s požiadavkami EÚ na chemickú bezpečnosť. Aktívne sa podieľajte na odstraňovaní nebezpečných hračiek z trhu: to môže zahŕňať okamžité stiahnutie výrobku z trhu alebo od spotrebiteľa a upozornenie verejnosti na riziko, ktoré predstavuje, v plnej spolupráci s distribučným reťazcom a s MSA.

Stiahnutia od používateľa. Jasne informujte spotrebiteľov o tom, ako dostanú informácie o možných opatreniach na stiahnutie z trhu. Oznámenia o stiahnutí výrobku z trhu musia byť jasné a prístupné a vždy musia uvádzať nebezpečenstvá, ktoré výrobok predstavuje. Pravidelne monitorujte vplyv stiahnutia z trhu a podľa toho upravujte stratégiu.

Oznámte incidenty príslušnému orgánu. Ak hračka predstavuje bezpečnostné riziko, hospodárske subjekty majú zákonnú povinnosť bezodkladne informovať príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, v ktorom bola hračka sprístupnená. Jednou z metód oznamovania je použiť [portál pre upozornenia obchodníkov o bezpečnosti výrobkov](#).

1. Čo je CASP?

Koordinované činnosti týkajúce sa bezpečnosti výrobkov (CASP) umožňujú orgánom dohľadu nad trhom z krajín Európskej únie/Európskeho hospodárskeho priestoru spolupracovať a posilňovať bezpečnosť výrobkov uvádzaných na jednotný trh.

CASP2022 zahŕňajú šesť činností zameraných na určitý výrobok a štyri horizontálne činnosti.

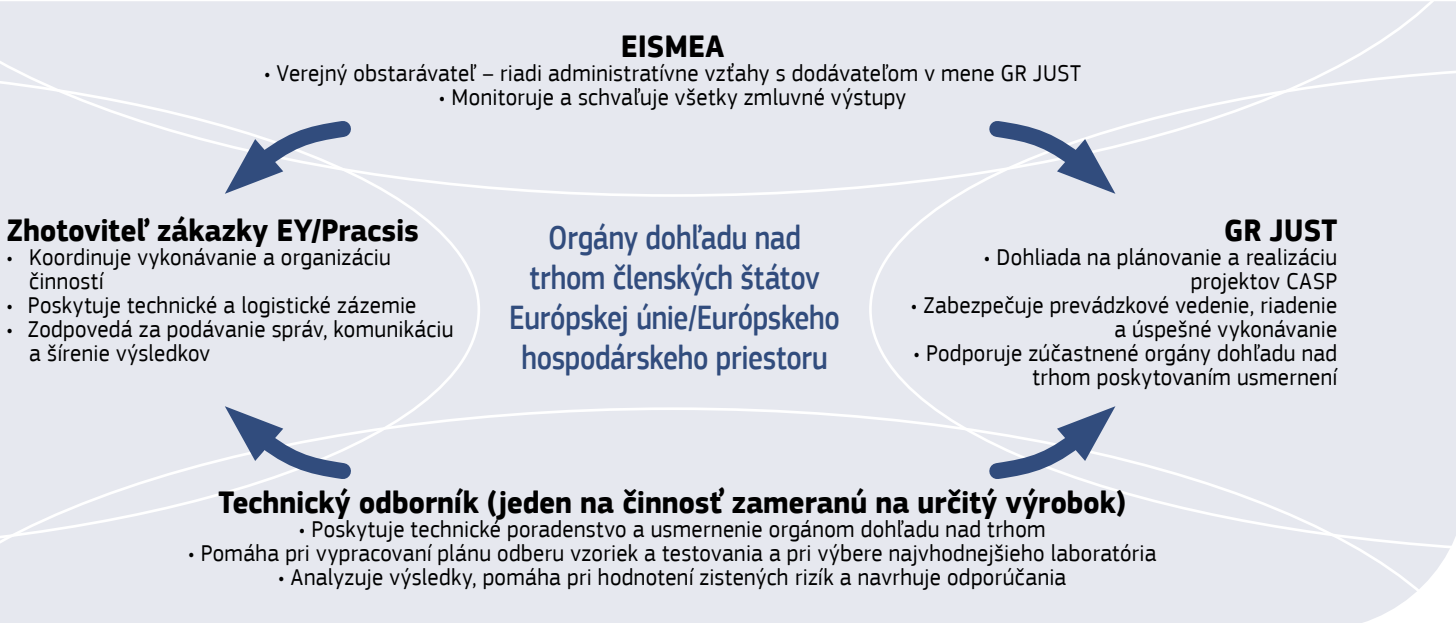
Pri **činnostiach zameraných na určitý výrobok** sa testujú rôzne druhy výrobkov, ktoré môžu predstavovať riziko pre spotrebiteľov. Výrobky vyberajú a zhromažďujú zapojené orgány dohľadu nad trhom a skúmajú ich na základe spoločne dohodnutého testovacieho plánu.

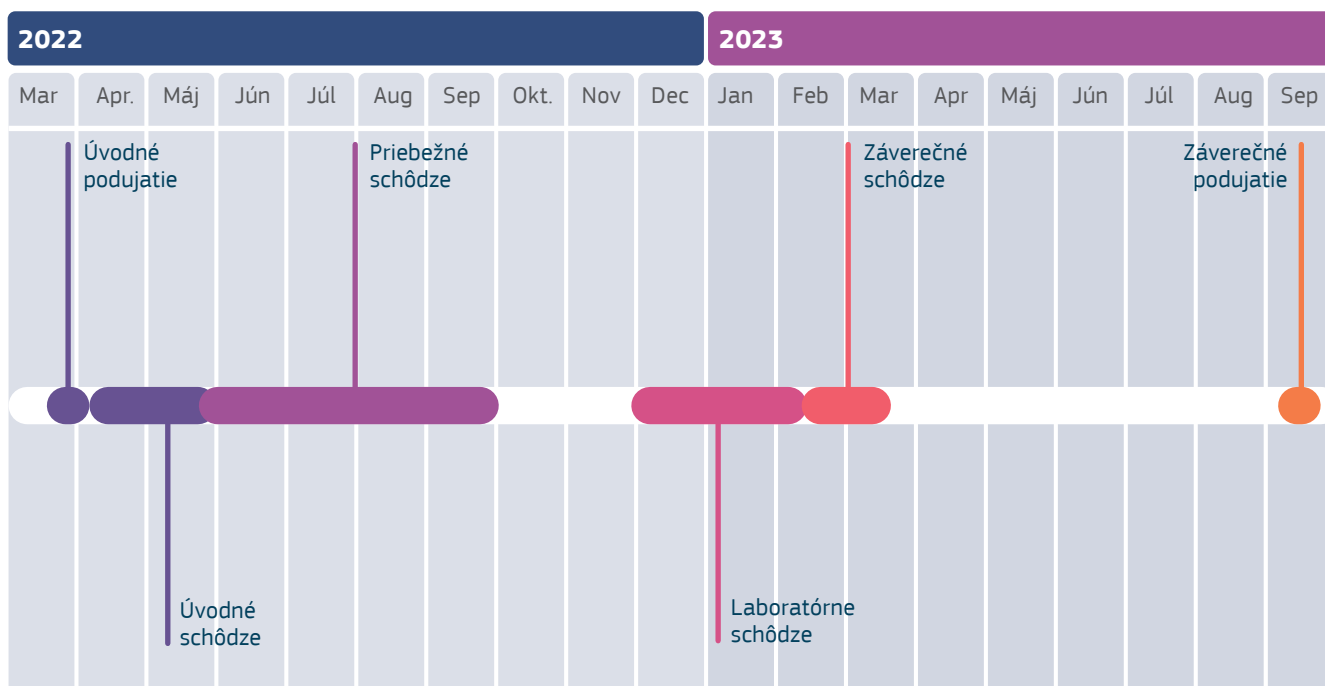
Horizontálne činnosti poskytujú fórum pre orgány dohľadu nad trhom na výmenu nápadov a najlepších postupov. Pod vedením technického odborníka vyvíjajú spoločné prístupy, postupy a praktické nástroje pre dohľad nad trhom.

Úlohy a oblasti zodpovednosti

2. Pracovný plán činností zameraných na určitý výrobok

Nepretržitá interná komunikácia prostredníctvom platformy Wiki Confluence

ZAČIATOK	ODBER VZORIEK A TESTOVANIE	PODÁVANIE SPRÁV	EXTERNÁ KOMUNIKÁCIA
Teoretický prieskum	Výberové konanie na laboratórium	Hodnotenie rizík	Vypracovanie súboru komunikačných nástrojov
Rozhovory na určenie škály	Výber laboratória a uzatváranie zmlúv	Koordinácia opatrení prijatých orgánmi dohľadu nad trhom	Vývoj komunikačných posolstiev
Návrh plánu testovania a odberu vzoriek	Odber vzoriek a preprava	Vypracovanie záverečných správ	Spustenie komunikačnej kampane
Mapovanie laboratórií	Postup testovania a protokoly o skúške	Likvidácia alebo vrátenie vzoriek orgánom dohľadu nad trhom	Posúdenie vplyvu

3. Činnosti zamerané na určitý výrobok Nástroje a postupy

0

Postup pred CASP

GR JUST uskutočňuje výber kategórií výrobkov na základe stanovenia priorit. Zúčastnené orgány dohľadu nad trhom vybrali šesť kategórií výrobkov v rámci CASP2022 prostredníctvom konzultácie, ktorú zorganizovalo GR JUST.

1

Validácia testovacích plánov a plánov odberu vzoriek

Technickí odborníci vypracúvajú plány na základe spätnej väzby od orgánov dohľadu nad trhom a dostupného rozpočtu. Na úvodných schôdzkach sa predkladajú návrhy, potom ich orgány dohľadu nad trhom doladujú a overujú prostredníctvom Wiki.

2

Výber laboratória

Tím zhotoviteľa zákazky mapuje laboratória a komunikuje s nimi s cieľom získať ceny a ďalšie informácie. Po úvodných schôdzkach sa začne proces verejného obstarávania a vyhodnotia sa ponuky. Počas priebežných schôdzok sa zúčastnené orgány dohľadu nad trhom rozhodnú, ktoré laboratórium si vyberú.

3

Odber a preprava vzoriek

Orgány dohľadu nad trhom zhromažďujú príslušné vzorky zo svojich vnútroštátnych trhov a registrujú ich v kodifikačnom súbore. Po vykonaní predbežných kontrol zašlú orgány dohľadu nad trhom vzorky do laboratória.

4

Testovanie a dodávanie protokolov o skúške

Laboratórium testuje vzorky podľa dohodnutého testovacieho plánu a protokoly o skúške nahráva do Wiki. Orgány dohľadu nad trhom v prípade potreby požiadajú o objasnenie a správy schvália.

5

Hodnotenie rizík

Technický odborník a orgány dohľadu nad trhom vypracujú počas laboratórnej schôdze scenáre na základe vybraných vzoriek a analyzujú riziká. Orgány dohľadu nad trhom vykonávajú hodnotenie rizika všetkých vzoriek, ktoré nespĺňajú zákonné požiadavky.

6

Nahrávanie scenárov do nástroja usmernení na hodnotenie rizika

Scenáre vypracované počas projektu sa nahrávajú do nástroja usmernení na hodnotenie rizika.

7

Opatrenia prijaté orgánmi dohľadu nad trhom

Orgány dohľadu nad trhom prijímajú príslušné opatrenia týkajúce sa daných výrobkov a nahlásia ich v systéme Safety Gate.

8

Externá komunikácia

Externé komunikačné činnosti sa začínajú záverečným podujatím. Potom bude nasledovať 2 – 3-týždňová celoeurópska komunikačná kampaň.

Nástroje

Pre každú činnosť zameranú na určitý výrobok, hybridnú činnosť a celkový projekt CASP2022 sú vytvorené **audiovizuálne klipy** určené spotrebiteľom a širokej verejnosti.

Pre projekt CASP2022 a pre každú činnosť zameranú na určitý výrobok sú vypracované **infografiky** určené hospodárskym subjektom.

Pre každú činnosť a projekt CASP2022 sa vypracujú **záverečné správy**. Sú preložené do všetkých úradných jazykov EÚ a do nórčiny a islandčiny.

Kanály

Komunikačné materiály sa šíria prostredníctvom:

- [webového sídla EK venovaného CASP](#)
- vnútroštátnych komunikačných kanálov orgánov dohľadu nad trhom
- príslušnej tlače a ďalších zainteresovaných strán

EURÓPSKA KOMISIA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Európska komisia nezodpovedá za akékoľvek následky opakovaného použitia tejto publikácie.

© Európska únia, 2023

Politika v oblasti opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa vykonáva rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39). Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené v zmysle medzinárodnej licencie Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Akékoľvek použitie alebo reprodukcia prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môžu byť podmienené získaním súhlasu príslušných nositeľov práv.

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Europa:
https://european-union.europa.eu/index_sk

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023
PDF ISBN 978-92-68-03549-8 doi:10.2838/733894 DS-03-23-170-SK-N